

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

STUDY

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM
PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SESOTHO PUO YA LAPENG (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

2018

MEMORANDAMO

MATSHWAO: 100

Memorandamo ona o na le maqephe a 10.

KAROLO YA A: MOQOQO**Dintlha tsa tataiso tsa meqoqo****1.1 Ruri, ho tsamaya ke ho bona!**

Moqoqong ona mohlalobuwa o qoqa ka diketsahalo tse itseng tse kileng tsa mo makatsa ka tsela e ntle kapa ka tsela e mpe, tseo a ileng a hlollwa ka baka la tsona.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka qoqa ka hore o ne a etetse kaekae yaba o bona batho ba moo a etetseng teng kapa ba tikoloho eo a etetseng ho yona ba etsa dintho ka tsela eo yena a sa e tlwaelang, e ileng ya mo makatsa kapa ya mo kgahla.

[50]**1.2 Na batjha ba lokela ho ba le seabo dikgethong?**

Moqoqong ona mohlalobuwa o lokela ho hlalosa seo a se utlwisisang ka dikgetho.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa o lokela ho qala pele ka ho hlalosa hore ebe motho o dumelletswa ho ba le seabo dikgethong ha a se a le dilemo tse kae.
- A ka qoqa ka boingodiso ba dikgetho
- A ka qoqa ka kamoo batjha ba lokelang ho ba le seabo dikgethong kateng kapa ka kamoo batjha ba sa lokelang ho ba le seabo kateng dikgethong.

[50]**1.3 Thekenoloji, mahlopha a senya!**

Mofuteng ona wa moqoqo mohlalobuwa o leka ho susumetsa mmadi hore a dumellane le yena. O tshehetsa mahlakore ka bobedi mme a sa phahamise le leng ho feta le leng. Ntlhakemo/ho lekalekana ho hlake phethelong.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka qoqa ka diketso tseo ho tsona batho ba sebedisang disebediswa tsa thekenoloji ka tsela e ntle le e fosahetseng.
Mohlala: a ka qoqa ka diselefounu tseo ba ka di sebedisetsang ho batla tlhahisoleseding ya bohlokwa le ho batla ditshwantsho tse sa ba lokelang.

[50]**1.4 Bao e bile bahale ba tokoloho ba sebele!**

Moqoqong ona mohlalobuwa o tebisa maikutlo, mme o nahanisisa ntlha e amang bahale ba tokoloho a nto nehelana ka maikutlo le mehopollo eo e leng ya hae.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka qala ka ho fana ka mabitso a batho bao a nahanang hore ke bona bahale ba tokoloho bophelong ka kakaretso.
- A ka qoqa ka botle boo bahale bana ba bo etseditseng setjhaba ka kakaretso.

[50]

1.5 Mohlang oo, ka tswela ho tsamaya bosiu.

Ona ke moqoqo oo ho wona mohlahlobuwa a hlalosang ka tsela e hlakileng se ileng sa mo hlahela mohla a neng a tsamaya bosiu.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka hlalosa hore o ne a susumetswa ke eng ho tsamaya bosiu le hore o ne a tswa kae kapa a e ya kae/ a ka ithuta ka tse hlahetseng motho e mong ya neng a tsamaya bosiu.
- A ka hlalosa hore ke eng e ileng ya etsahala e mo ntshedseng ho tsamaya le masiu.

[50]**1.6 Setshwantsho sa 1.6.1 ho ya ho 1.6.3:**

- Moqoqong ona mohlahlobuwa o boha setshwantsho, mme o iqapela sehlooho ka mohopolo wa sehlooho o qholotswang maikutlong a hae.
- Moqoqo ona o ka ngolwa ho tswa lehlakoreng lefe kapa lefe, ho latela moelelo oo a o fumanang ka setshwantsho.

[50]**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A: 50**

KAROLO YA A: MOQOQO**Ditaelo ho motshwai:**

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka sehlooho SE LE SENG FEELA KAROLONG YA A, mme a ngole ka dihlooho TSE PEDI KAROLONG YA B.
- Karolo ka nngwe e na le ruburiki ya yona.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuweng bakeng sa ho tshwaya tema ka nngwe.
- Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae.
- Ha mohlahlobuwa a **tswile lekoteng** moqoqong, etsa tsena tse latelang:
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa tshebediso ya puo ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa sebopeho ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae. Motshwai a lekole dintlha (mehopolo ya sehlooho le e e tshehetsang) ho bona kamoo e lebisang tlhahisong ya diratswana le tema yohle kateng.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya moqoqo:

Sehella lentswe kapa polelo e fosahetseng mola, o be o bontshe mofuta wa phoso hodima lentswe/polelo ka ho sebedisa matshwao ana a latelang:

- / bakeng sa ho arola mantswa a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arolwa;
- , + bakeng sa ho kopanya mantswa a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
- mn bakeng sa mongolo (*orthography*) o fosahetseng;
- mp bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
- mt bakeng sa tshebediso ya matshwao a puo a fosahetseng;
- p bakeng sa puo e sa sebediswang ka nepo kapa ka tshwanelo/tlwaelo;
- ^ bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe e siilweng dipakeng tsa mantswa;
- // bakeng sa ho arola diratswana;
- ← bakeng sa ha mohlahlobuwa a qadile polelo hara mola;
- ↑↓ bakeng sa ha mohlahlobuwa a fetoletse dintlha tsa hae a qadile ka eo a lokelang ho qetella ka yona.

ELA HLOKO:

- Sebedisa ruburiki ena e latelang ka nako tsohle ha o lekanyetsa meqoqo.
- Matshwao a 0–50 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso tsa phihlello.
- Lekgetheng la Dikahare, Puo le Setaele, tlhaloso e nngwe le e nngwe ya phihlello e arotswe habedi ho hlahisa boemo bo hodimo le boemo bo tlase; boemo bo bong le bo bong bo na le tlhaloso ya bona.
- Lekgetha la Sebopeho lona ha le a arolwa ka bokgoni bo nang le boemo bo hodimo le bo tlase.

SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:

Makgetha a tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare le Moralo	30	DM =
Puo le Setaele le Tokiso ya diposho	15	PST =
Sebopeho	05	Seb =
Matshwao ohle	50	

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANANO**POTSO YA 2****2.1 LENGOLO LA SETLWAEDI/SETSWALLE****Sebopeho**

- Aterese e nngwe, ya mongodi, mme e ngolwa e qala hodimo bohareng ba leqephe ho tloha tsohong le letshehadi ho ya ho le letona. Ha mohlalobuwa a ngotse aterese le letsatsi/mohla di arohane kapa di kopane, ho se be le kotlo eo a e fuwang;
- Aterese e ngolwa ka mokgwa wa boloko; ha ho ngolwe matshwao a puo, ntle le ha ho sebedisitswe aterese ya lebokoso la poso.
- Aterese ya moamohedi ha e hlahiswe mofuteng ona wa lengolo;
- Ka mora mohla ho tloha mola, ebe ho tla tumedis; yona e ngolwa ka tsohong le letshehadi, haufi le moo leqephe le qalang. Hlokomela hore ha ho ngolwe letshwao la puo ka mora tumedis;
- Seratswana sa selelekela se lokela ho ba sekgutshwanyane, mme se omele ditaba kapa se totobatse sepheo sa lengolo;
- Mmele wa lengolo o ahwe ka diratswana tse seng kae; di ka ba tharo kapa ho feta, mme mona ke moo ya ngolang a nontshang taba tsa hae tse mabapi le sehlooho sa lengolo;
- Qetelo ya lengolo ke e kgutshwane ka tlwaelo, mme e phethela ditaba;
- Lengolong la setlwaedi ha ho hlokehe hore o ngole fane ya hao, mme ha o ngolla motswalle o ka nna wa qetella ha monatjana ka tsela eo le bitsanang ka yona mohlala: mokgotsiao, ntjamme jj.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

Mohlalobuwa o ngola ka sepheo sa lengolo (ho memela motswalle moketeng wa ho keteka letsatsi la botjhaba le tlo tshwarelwa tikolohong eo a phelang ho yona).

[25]**2.2 PUO****Sebopeho**

- Pulo e ka ba polelo kapa polediso ya bohale, e tla hohela le ho qahamisa ditsebe tsa bamamedi.
- Dintlha di hlophiswe ka boqhetseke hore puo e phalle.
- Dipolelo e be tse kgutshwane, tse kenyeleditseng bonono ho natefisa.
- Puo e be le phallo: ho be le selelekela, mmele wa dintlha tse momahaneng le qetelo e monate.
- Dintlha e be tse kgolwehang.

Puo ya mofuta ona e etswa meketjaneng e kang ya ha ho thoholetswa motho ya fihlelletseng se itseng sa bohlokwa.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- mohlalobuwa, jwalo ka sebui a lebohe ho fuwa sebaka sa ho etsa puo; a totobatse sepheo sa ho nehelana ka puo eo, e leng ho thoholetsa motswalae ya ipabotseng ka bokgabane bo makatsang porojekeng ya ho taka ditshwantsho eo a neng a e kenetse.

[25]

2.3 TOKOMANE YA BOITSEBISO LE LENGOLO LA KOPO YA MOSEBETSI

Sebopeho sa tokomane ya boitsebiso

- Dintlha tse buang ka yena;
- Sekolo moo a neng a ithuta/kena teng le dithuto tseo a di pasitseng;
- Boiphihlelo ba mosebetsi;
- Nomoro tsa mohala moo a fumanehang teng.
- Dipaki

Sebopeho sa lengolo la kopo ya mosebetsi

- Diaterese di pedi. Aterese ya mongodi wa lengolo e ngolwa ho tloha mahareng a leqephe ho leba ka letsohong le letona, e nto latelwa ke letsatsi, kgwedi le selemo.
- Aterese ya ya ngollwang (moamohedi) e ngolwa ka letsohong le letshehadi. Aterese ya moamohedi e qalwa ka maemo a tshebetso a ya ngollwang, ebe ho latela aterese ya hae ka botlalo.
- Tlase aterese ho ngolwe tumedisso (Monghadi, Mofumahadi kapa Mofumahatsana).
- Tlase tumedisso ho ngolwa mola wa sehlooho o totobatsang sepheo sa lengolo leo.
- Ka mora mola wa sehlooho ho ngolwa seratswana sa selelekela.
- Ho feta mona seratswana se seng le se seng ke se matlafatsang mahlakore a fapaneng a taba eo ho buuwang. Ho siuwe mola dipakeng tsa diratswana.
- Qetelong ho ka thwe '*Ka botshepehi*' kapa '*Wa hao ka boikokobetso*', jj.
- Mongodi o lokela ho saena lebitso la hae, ebe o le ngola ka botlalo.

Dikahare

- Tokomane ya boitsebiso e lokela ho ba teng, mme e tla fapana ho ya ka mohlahlobuwa ya e ngolang.
- Lengolo la kopo ya mosebetsi o hlahellang tlhahlobong le lokela ho ba teng, mme le tla fapana ho ya ka mohlahlobuwa ya le ngolang.

[25]

2.4 ATIKELE E YANG KORANTENG

Sebopeho

- Atikele e ba le sehlooho se matla ebile se hohelang mahlo;
- Lebitso la moqolotsi wa ditaba le sebaka seo atikele e ngolletsweng teng di ngolwa ka hodima seratswana sa pele;
- E arolwa ka dikholomo tse bopilweng ka diratswana tse kgutshwanyane;
- Le ha mohlahlobuwa a sa ngola atikele ka tsela ya dikholomo a se fuwe kotlo;
- Ditaba di hlahiswa ka sebopeho sa phiramiti.

Dikahare

- Mohlahlobuwa o lokela ho hlahisa ngongoreho ya hae ka ho sotlwa ha diphoofole hara motse wa habo a be a fane ka tharollo.

[25]

2.5 BOIKGOPOTSO

Ona ke mofuta wa tema o kang kgutsufatso, mme o hlahisa maikutlo a akaretsang a motho ka sengolwa kapa mosebetsi wa bonono.

Sebopeho

- nehelano e ngolwa e itshetlehile ntlhakemong/maikutlong a mongodi wa tekolokakaretso;
- mongodi o hlahisa mahlakore ka bobedi, tse ntle le tse mpe tsa seo a ngolang ka sona;
- hangata ho sebediswa dipolelo tse ho lekgathe lekwale, makgethi le mantswa a utullang puo ya maikutlo ka tshwanelo ka sepheo sa ho hlahisa mehopolo le maikutlo a ya ngolang;
- sehalo e le sa ho beha leseding le ho thabisa baamohedi ba ditaba;
- ya ngolang tema ena o lokela ho tshehetsa ntlhakemo/maikutlo a hae a itshetlehile ka dintlha kapa mehlodi e itseng e tshepahalang;
- ho ka nna ha hlahiswa maikutlo mabapi le ntlha tsa setekgeniki;
- pheletsong ho hlahiswa maikutlo a ahlolang hodima seo ho ngolang ka sona, le dikgothaletso di ka kenyeletswa.

Dikahare

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola tsa boikgopotso ba buka eo a e badileng a be a totobatse molaetsa wa yona oo a sa o lebaleng.

[25]**2.6 PUISANO**

Puisano ke tema e ngolang ho hlahisa puisano e teng dipakeng tsa batho ba babedi kapa ho feta.

Sebopeho:

- puisano e ngolwa kamehla e le ho puo ya mmui, empa matshwao a di-abulwa-di-a-kwalwa ('...') ha a sebediswe;
- lebitso la sebui le ngolwe ka letsohong le letshehadi la leqephe, le bile le latelwa ke letshwao la kgutlopedi (jk. Moleboheng);
- tlhaloso ya tlatsetso (jwalo ka terama), e kang ditaello tsa hore ho itseng ho etswa jwang kapa ho buuwa jwang, ho ngolwa ka masakaneng;
- polelo e nngwe le e nngwe e lokela ho ba karabelo ya polelo e sa tswa buuwa;
- sehalo le puo tse sebediswang di tla itshetleha kamanong ya dibui/dibapadi tse pedi tse buisanang esita le ho sehlooho hammoho le puisano ka boyona;
- ho tloiswa mola dipakeng tsa sebui ka seng ho etsa hore mosebetsi o balehe habonolo esita le ho ba makgethe.

Dikahare

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola puisano pakeng tsa hae le motswalle wa hae;
- Ho hlake hore o kgalemella motswalle wa hae ho se robale lapeng bosiuung bo fetileng.
- A mmontshe ditlamorao tse bosula tse ka bakwang ke ho se robale lapeng.

[25]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B: 50
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA: 100

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANANO**Ditaelo ho motshwai:**

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka dihlooho TSE PEDI karolong ena.
- Ha mohlahlobuwa a tswile lekoteng nehelanong etsa tsena tse latelang:
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa tshebediso ya puo ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa sebopeho ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa ditema tsa hae.
 - Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya tema e telele:

Sehella lentswe kapa polelo e fosahetseng mola, o be o bontshe mofuta wa phoso hodima lentswe/polelo ka ho sebedisa matshwao ana a latelang.

- / bakeng sa ho arola mantswa a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho
 —, + arolwa;
- mn** bakeng sa ho kopanya mantswa a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
- mp** bakeng sa mongolo (*orthography*) o fosahetseng;
- mt** bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
- p** bakeng sa tshebediso ya matshwao a puo a fosahetseng kapa moo ho
 ^ hlokehang letshwao la puo;
- // bakeng sa puo e sa sebediswang ka nepo kapa ka tshwanelo/tlwaelo;
- ← bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe e siilweng dipakeng tsa
 ↑↓ mantswa a mang;
 bakeng sa ho arola diratswana;
 bakeng sa ha mohlahlobuwa a qadile polelo hara mola;
 bakeng sa ha mohlahlobuwa a fetoletse dintlha tsa hae a qadile ka eo a
 lokelang ho qetella ka yona.

SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare, Moralo □e Sebopeho	15	DMS =
Puo, Setaele le Tokiso ya diposo	10	PST =
Matshwao □ ohle	25	

KAROLO YA A: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO – (MATSHWAO A 50) SESOTHO PUO YA LAPENG (HL) – SLKT

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE LE MORALO Nehelano ya sehlooho: thophiso ya mehopolole dintlha, kelohloko ya baamohedi ba ditaba, maikemisetso le maemo	28–30 -nehelano e bontshang kutlwisiso e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -mehopolo e bontsha boqheteke, e phepetsa monahano, mme ke e sutsitseng -e hlophisitse hantle ka tsela e ikgethang/babatsehang, mme e momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	22–24 -nehelano e ralehileng hantle haholo -mehopolo e tsamaellana le sehlooho ka botlalo, e a kgahlisa mme e na le bopaki ba mehopolole e sutsitseng -o hlophisitse hantle haholo ka tsela e ikgethang, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	16–18 -nehelano ke e kgotsofatsang ditlokoheho -mehopolo e momahane ka tsela e kgotsofatsang le e kgodisang -o hlophisitse ka tsela e utlwisisehang, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	10–12 -nehelano e momahane mona le mane -mehopolo ke e seng ya boiqapelo, mme e sa hlakang -ho na le bopaki bo seng bokae ba thophiso le momahano ya nehelano	4–6 -nehelano e tswile lekoteng ho hang -mehopolo ke e sa tsepamang e dubakaneng -ha e utlwahale, mme dintlha di a phetakakwa -ha e a hlophiswa ka tshwanelo le momahano ha e yo
	25–27 -mosebetsi o tswileng matsoho le ha o haellwa ke dintlha tse ikgethang tsa moqoqo o babatsehang -mehopolo ke e sutsitseng mme e bontsha boqheteke -o hlophisitse hantle ka tsela e bontshang bokgoni, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	19–21 -Nehelano e radilweng hantle -mehopolo ke e loketseng, mme e thahasellisang -o hlophisitse hantle, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	13–15 -nehelano e a kgotsofatsa le ha e sa hlaka mona le mane -mehopolo e momahane le ho kgodisa ka tsela e mahareng -ho na le thophiso le momahano e itseng ho kenyeditswe le selelekela, mmele le qetelo	7–9 -nehelano boholo e tswile lekoteng -mehopolo ha e a momahana ka tshwanelo, mme e a lahlehisa -nehelano ha e na bopaki ba thophiso le momahano	0–3 -boitekoe ha bo yo ba ho arabela sehlooho -mehopolo e tswile lekoteng ka ho phetahala, ha e a nepahala -nehelano ha e a tsepama sehloohong, mme e dubakane
Matshwao a: 30					
PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO Sehalo, rejisetara, setaele, tlotlontswa ke tse lokelang sepheo/tshusumetso le maemo Kgetho ya mantswa Tshebediso ya puo le tlwaelo, matshwao a ho bala le mopeleto	14–15 -sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswa di loketse sepheo ka tsela e babatsehang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -tshebediso ya hae ya puo e a ikgetha, mme e bontsha boitshupo ka tsela e tsotshang -o sebedisitse sehala se matla, mme se susumetsang ka tsela e ikgethang -o batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto -o radilwe ka bokgoni bo tsotshang.	11–12 -sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswa di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo haholo -tshebediso ya puo e matla, mme ho sebedisitse sehala se loketseng ka nako tsohle -bohloko ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto -o radilwe hantle ka tshwanelo	8–9 -sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswa di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -tshebediso ya puo ke e loketseng, mme e fetisa moelelo ka tshwanelo -puo ya bonono ke e loketseng, mme e sebedisitse ka tshwanelo -sehalo se sebedisitse ka tshwanelo: -o radilwe ka tsela e mahareng feela	5–6 -sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswa ha di a lokela sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -puo e sebedisitse feela ka tsela ya motheo -sehalo mmoho le moelelo o hlahiswang ke tema ke tse sa lokelang -ho sebedisitse tlotlontswa ya motheo feela	0–3 -puo e sebedisitsweng ha se e utlwisisehang -sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswa ha di a lokela baamohedi ba ditaba, sepheo le maemo -tshebediso ya tlotlontswa e haellang haholo hoo nehelano e sa utlwisisehang
	13 -tshebediso ya puo ke e nepahetseng, mme e susumetsang sehala sa tema -o batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto -o radilwe ka bokgoni bo tsotshang	10 -tshebediso ya puo ka kakaretso e matla, mme e loketseng maemo -sehalo ke se matla, mme se loketseng -ho na le diphoso tse seng kae tsa puo le tsa mopeleto -o radilwe hantle	7 -tshebediso ya puo ke e kgotsofatsang le ha ho na le ho sa tsamaellana mona le mane -Ka kakaretso sehala ke se loketseng le ha puo ya bonono e le e haellang	4 -puo ke ya motheo feela, mme e sebedisitse ka tsela e haellang -popeho ya dipolele ke e tshwanang e se nang motswako -tlotlontswa e haella haholo feela	
Matshwao a: 15					
SEBOPEHO Makgetha a tema: popeho ya dipolele le kgodiso ya diratswana le bolele bo hlokehang	5 -kgodiso ya sehlooho ke e babatsehang -katoloso ya dintlha ke e ikgethang -dipolele le diratswana di bopilwe ka tsela e ikgethang	4 -dintlha ke tse loketseng, mme tse hodisang sehlooho -momahano e bopilweng ke e supang bokgoni -dipolele le diratswana di loketse nehelano, mme di fapafapannngwa ka tshwanelo	3 -dintlha tse loketseng di hodisa sehlooho ka tsela e mahareng -dipolele le diratswana di bopilwe ka tsela e mahareng -moqoqo o ntse o hlahisa moelelo	2 -tse ding tsa dintlha ke tse utlwahalang -dipolele le diratswana di na le diphoso -moqoqo o a utlwisisaha le ha o le diphoso	0–1 -dintlha tsa bohlokoa di a haella -dipolele le diratswana tse hlahisitsweng ke tse fosahetseng -moqoqo ha o na moelelo o lebeleletsweng
	Matshwao a: 5				

KAROLO YA B: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO – SESOTHO PUO YA LAPENG [MATSHWAO A 25]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
<p>DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO</p> <p>(Nehelano le mehopollo) Ho rala, ho hlophisa mehopollo Kelohlolo ya maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo</p> <p>MATSHWAO A 15</p>	<p>13–15</p> <p>-Nehelano e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -Mehopollo e matla e sutsitseng -Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema -Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong -Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlahositsweng ka botebo, -Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa</p>	<p>10–12</p> <p>-Nehelano e ntle haholo e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona wa tema -Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong -Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlahositsweng ka botebo, -Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa</p>	<p>7–9</p> <p>-Nehelano e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Nehelano ha e a tsepama sehloohong ka ho phethahala ho na le ho kgera ho itseng -Mehopollo le dikahare di na le momahano e amohelehang -Ke dintlha tse itseng feela tse tshehetsang sehlooho -Ka kakaretso sebopeho ke se loketseng empa se nang le diphoso tse itseng</p>	<p>4–6</p> <p>-Nehelano ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona wa tema -Nehelano e na le tsepamo e itseng feela sehloohong empa e a kgera -Mehopollo le dikahare ha se ka mehla di momahaneng -Sehlooho se tshehetswa ke dintlha tse itseng feela -Sebopeho se fofo feela, mme se na le bohlotsa bo boholo</p>	<p>0–3</p> <p>-Nehelano e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Moelelo o nyotobetswa ke ho kgera ho hoholo -Mehopollo le dikahare ha di na momahano -Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshehetsang sehlooho -Ha ho na boiteko bo entsweng ho sebedisa sebopeho se nepahetseng</p>
<p>PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO</p> <p>Sehalo rejistara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo Tshebediso ya puo, tiwaelo ya tshebediso ya puo, kgetho ya mantswa, matshwao a puo le mopeleto</p> <p>MATSHWAO A 10</p>	<p>9–10</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse ka ho fetisisa maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Tshebediso ya puo e nepahetse e bile e bopehile hantle -Nehelano ha e na diphoso</p>	<p>7–8</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse ka ho fetisisa maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Ka kakaretso tshebediso ya puo ke e nepahetseng e bileng e bopehile hantle -Tshebediso ya tlotlontswe e ntle haholo -Nehelano boholo ha e na diphoso</p>	<p>5–6</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Nehelano e na le diphoso tse itseng tsa tshebediso ya puo -Tshebediso ya tlotlontswe ke e lekaneng -Diphoso ha se tse nyotobetsang moelelo</p>	<p>3–4</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe ha di a lokela maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hantle -Tshebediso ya puo e fosahetse e bile e tletse diphoso tse ngata -Tshebediso e seng kae ya tlotlontswe -Moelelo o nyotobeditswe</p>	<p>0–2</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe ha di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Nehelano e tletse diphoso e dubakane -Tlotlontswe ha e dumellane le maemo -Moelelo o nyotobeditswe haholo</p>